

El Vallès Oriental s'estén entre tres grans unitats de relleu: la serralada Prelitoral, la depressió Prelitoral i la serralada Litoral.

A la serralada Prelitoral s'hi troben els cims més elevats del Vallès.

En un dia clar es pot veure, fins i tot, Montserrat (1236 m), un massís que no és del Vallès i, seguint el sentit de les agulles del rellotge, la serra de l'Obac i Sant Llorenç del Munt (La Mola, 1095 m), els Cingles de Gallifa i de Bertí (952 m), Puiggraciós (807 m) i el massís del Montseny amb els cims del Tagamanent (1055 m), la Calma, el Sui (1322 m) i el turó de l'Home (1712 m).

La vall del Congost, que com el nom indica és una vall estreta i engorjada, separa el massís del Montseny dels Cingles de Bertí.

La serralada Litoral està formada per un conjunt de serres enllaçades, de menys alçada, entre els cursos baixos de la Tordera i del Besòs. Es poden reconèixer la serra de Montnegre (763 m), la serra del Corredor (638 m), Céllecs (534 m), Sant Mateu (446 m), la Conreria, Collserola i el Tibidabo (512 m).

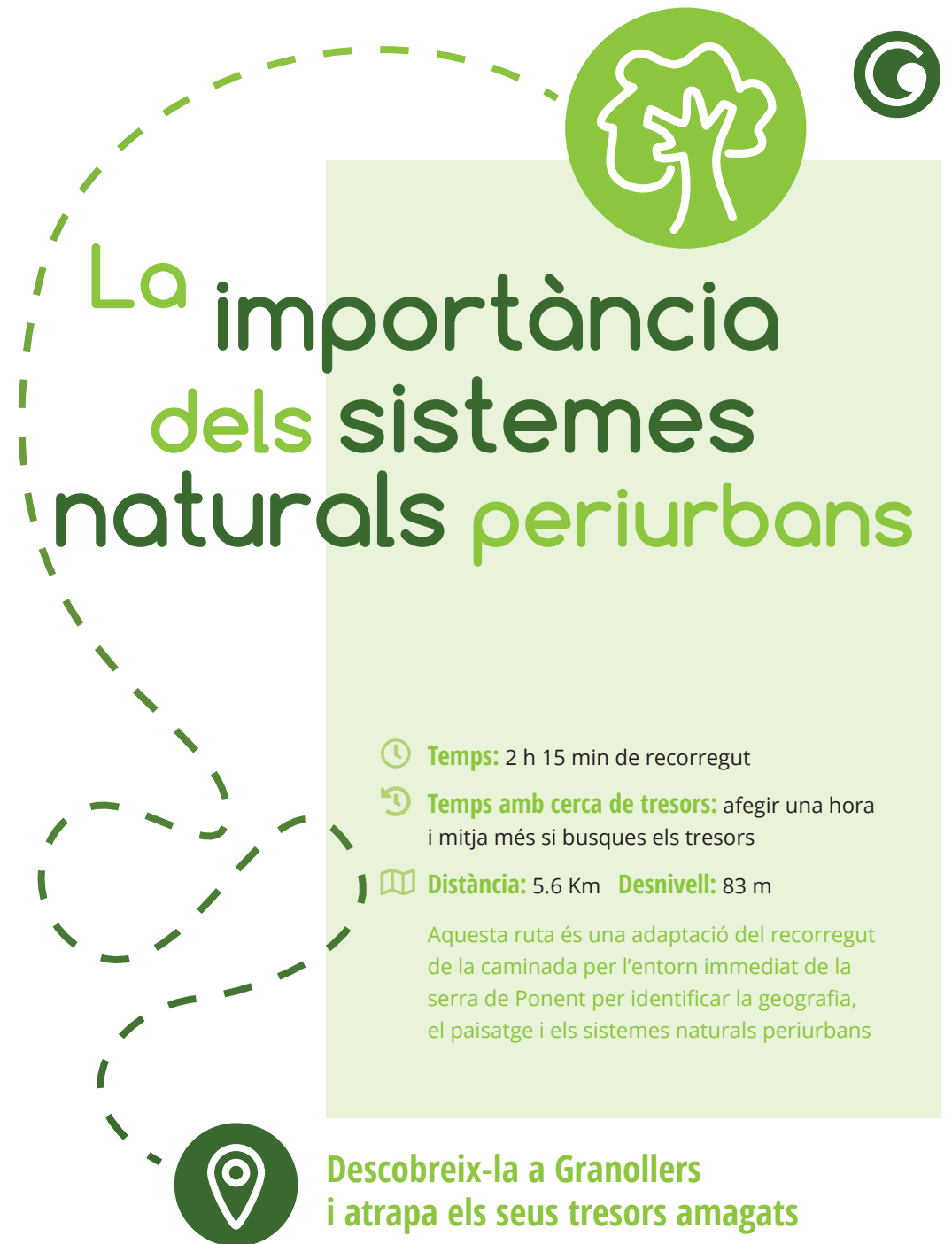
La plana del Vallès correspon a terres que es van enfonsar fa milions d'anys, respecte a les muntanyes que l'envolten. En aquests terrenys enfonsats es van anar dipositant els materials arrossegats per les aigües salvatges que descendien de les muntanyes veïnes, fins a formar un relleu força pla. Per això es parla de la plana del Vallès. Però aquesta plana del Vallès fou de mica en mica modificada pels rius. Els rius van obrir noves valls, al fons de les quals s'hi formaren noves planes. Aquestes planes són anomenades terrasses al·luvials o fluvials, que vol dir formades per les aigües dels rius.

El Museu de Ciències Naturals de Granollers ha elaborat un recurs web per treballar la comarca a l'aula i també per al públic general. Es tracta d'un joc que ajuda a estudiar els cims més importants i les serralades que s'observen des de Granollers. Consulteu-lo a:

www.museugranollersciencies.org/ca/educacio/recursos/la-comarca/

Troba els tresors que hem amagat en la ruta, registrant-te a la comunitat geocaching.com (usuari: granollers)

Textos: Cinta Cantarell Aixendri, historiadora

La importància dels sistemes naturals periurbans

- **Temps:** 2 h 15 min de recorregut
- **Temps amb cerca de tresors:** afegir una hora i mitja més si busques els tresors
- **Distància:** 5.6 Km **Desnivell:** 83 m

Aquesta ruta és una adaptació del recorregut de la caminada per l'entorn immediat de la serra de Ponent per identificar la geografia, el paisatge i els sistemes naturals periurbans

Descobreix-la a Granollers i atrapa els seus tresors amagats

○ Plaça Sant Tomàs d'Aquino

El punt de sortida, al costat del riu Congost, darrere dels instituts.

1 Riu Congost

Neix a Aigües Partides (Centelles, Osona) i travessa la comarca del Vallès Oriental de nord a sud (41 km). En arribar a Montmeló, s'uneix al riu Mogent i forma el Besòs. Rep el seu nom del pas estret pel qual discorre entre els Cingles de Bertí i el Montseny.

2 Plàtans de l'avinguda de l'Estació del Nord

Els *Platanus x hispanica* es troben alineats al talús que separa l'avinguda en dos vials. Formen part del catàleg d'Elements

Botànics d'Interès Municipal.

3 Verneda de Can Gili

(13 ha) tram final del torrent de Can Gili. Històricament freqüentada per passejar, recol·lectar plantes medicinals i buscar aigua de la font d'en Gili. Els arbres dominants, curiosament, no són verns, sinó àlbers (*Populus alba*), d'escorça i fulla blanquinosa i aspecte platejat. A la part oest trobem pollancre (*Populus nigra*), oms (*Ulmus minor*) i plàtans (*Platanus x hispanica*).

4 Alzina de la Terra Alta

És de capçada arrodonida, i gràcies a la seva situació, sense competència amb altres arbres, ha desenvolupat un port majestuós.

5 Serra de Sant Nicolau i camí dels Escanyats (vistes panoràmiques)

Al nord-oest, els Cingles de Bertí i cap al nord, tot el massís del Montseny amb el Tagamanent i el turó de l'Home. Granollers és als peus i la serralada Litoral, al fons, on destaquen el Montnegre, el Corredor, Célecs...

Si ens apartem una mica del camí, enfilem la recta final abans d'arribar al bosc de Sant Nicolau, on podem gaudir cap a l'oest, de les vistes de Montserrat, Sant Llorenç del Munt, els Cingles de Bertí i la part del Vallès que queda a ponent.

6 Roure i figuera de la font del Ràdium

La figuera es troba al costat del camí, després d'una forta baixada i quan entrem a la zona de bosc que ens porta a la font del Ràdium. Uns metres enllà es troba el roure, també al costat del camí, just darrere la senyalització de l'itinerari amb una fletxa. És un exemplar espectacular amb una gran capçada i un magnífic port. Segurament és un arbre centenari.

7 Font del Ràdium

La font que hi havia en aquest indret, es deia que tenia propietats medicinals. Moltes persones hi anaven d'excursió o a buscar-hi aigua.

8 Can Casaca. Torre del telègraf òptic de Can Casaca (no es pot veure)

Torre del segle XIX que formava part de la línia de telegrafia òptica que unia Barcelona i Vic. Comunicava amb la de Puiggraciós, pel nord, i amb la de Buscarons, pel sud.

9 Llentiscle del bosc de Sant Nicolau (opcional, embardissat)

Si ens desviem una mica de l'itinerari, podem observar un llentiscle que es troba al pla de Can Casaca, darrere la casa. Element de port arbori i grans dimensions, poc habituals per a aquesta espècie, té la capçada en forma de vas.

10 Bosc de Sant Nicolau

La masia de Sant Nicolau dona nom a l'espai forestal que es divideix en dues comunitats vegetals: al nord hi ha un alzinar i al sud una pineda de pi blanc. Antigament formava una única unitat forestal amb el bosc de la Font del Ràdium i el torrent de Sant Nicolau.

11 Bosc del Molí dels Capellans

Rep el nom pel molí fariner dels capellans que hi havia. Es té constància de l'activitat farinera del molí des de principis del segle XX fins a l'any 1936, quan va quedar inactiu a causa de la Guerra Civil. L'espai està dividit en quatre zones: un sector de bosc d'alzines, un de matollar, erms i canyars. Des del camí, només veurem l'espai dels erms, corresponents a antics camps de conreu abandonats, i els canyars.

12 Bosc de Can Pagès

Des del camí de l'Escanyat, a mà esquerra, trobem el bosc de Can Pagès, actualment reduït per la pressió agrícola. Rep el nom de la masia que l'ocupava i només en veurem els arbres pròxims al camí. És un bosc de pi pinyer (*Pinus pinea*) amb sotabosc divers.

13 Arbres dels instituts

L'alzina surera. De fulla perenne i uns 11 m d'alçada, té l'escorça gruixuda i suberificada pròpia de l'espècie.

Roure martinenc. Arbre caducifoli, d'uns 13 m d'alçada, és l'arbre més important d'aquest jardí i l'únic supervivent en magnitud del conjunt d'arbres ornamentals que foren plantats en aquest espai durant els anys seixanta.

Arbre de l'amor. Arbre caducifoli, de port petit i creixement lent, originari del Mediterrani. Foren plantats més per la seva funció d'arbust que no pas d'arbre. Floreix a principis de primavera i és molt espectacular. Les flors, de color rosa intens i agrupades en raïms, creixen abans que apareguin les noves fulles, i moltes neixen directament dels troncs.